

DOMOLJUB

GLASILO JUGOSLOVANSKE
: : KMETSKÉ ZVEZE : :

Ulica. — Naročnina, reklamanje in izdajanje pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kapitarjeva ulica.

Kdaj bo to?

Na zborovanju Kmetске Zveze v Višnji gori je izgovoril načelnik med drugimi tudi sledeče besede: »Ko bo kmet tako edin in tako zaveden, da bo na poziv Zveze ustavil dobave, se držal minimalnih (sam od sebe postavljenih) cen, prikorakal v Ljubljano in manifestiral za svoje zahteve, tedaj bo kmetški stan močan in srečen.« Žal, da smo še daleč od tega. Zakaj nova nepotrebna Kmetška stranka se z vso močjo trudi, da razbije kmetске vrste in tako onemogoči kmetško moč.

Proti carini.

Finančni odbor je imel sejo, kjer se je govorilo o dvamesečnem proračunskem provizoriju za september in oktober. V novem budgetnem predlogu so vsaj deloma uresničene zahteve Jugoslovanskega kluba in Jugoslovanske kmetске zveze glede carine, za kar se je klub ob raznih prilikah v parlamentu in pri vladi pisмено in ustmeno zavzemal. Najvažnejše določbe so nastopne: Enotno so oproščeni carine brez razlike, če jih uvozijo kmetovalci, obrtniki in industrijci ali njihova društva, nastopni predmeti, naj si bodo od kjerkoli: kmetijski in obrtni stroji in orodje; parni kotli z vsemi pritisklinami za stoječe in premakljive parne stroje; troji in deli katerih v naši zemlji ni dovolj; kemijski material in barve, potrebne za predelavo predmetov; mazilno olje za stroje; premog in briket. Po minimalnem tarifu pa se bo računala za eno leto carina brez ozira na deželo, odkoder se uvozi za nastopno blago: Raznovrstno stavbinsko gradivo, v kolikor bi se ne dobilo v deželi; elektrotehnični predmeti; tiskarski stroji; karton brez razlike, kuverte in papir za tisk in pisanje, tiskarske barve, svinčniki, oglje in tuš, pisalna peresa, črnilo, radirke; drva za kurjavo; leseni in pločevinasti zaboji, ki se potrebujejo za embalažo raznih izdelkov; lončki, steklenice, ki se rabijo v lekarniške svrhe in drugi material; steklenice za pivo in mineralne vode; merila, tehtnice in pritiskline ter instrumenti za laboratorije, bolnišnice in zdravnike. Jugoslovanski klub je tudi predlagal, naj se oproste carine tudi obleka, obutev in klobuki, vendar finančni minister ni dovolil te oprostitve in je pristal samo na to, da se za te tri stvari računa samo minimalna tarifa. Glede teh stvari so vse slovenske

stranke nastopile soglasno. Odločno pa je finančni minister odklonil osvoboditev carine od soli, petroleja in bencina.

Poučiti jih je treba.

Dne 17. avgusta se je vršil v Mavčičah shod Kmetске Zveze. Poročal je poslanec Brodar. Večina naših mož se je udeležila shoda. Med temi tudi glavni zastopnik Kmetске Stranke v našem okraju, g. Novak z Jame in še dva druga moža enakega mišljenja, o katerih pa za danes molčimo. Poslanca je hotel Novak že med njegovim govorom nekoliko motiti, toda poslanec mu uljudno reče: »Počakajte, da končam in potem boste lahko govorili Vi; me prav veseli, da se kaj pogovorimo.«

Ko Brodar konča, povzame besedo g. Novak. Vsi smo napeto pričakovali, kaj bo povedal, kar bi bilo za kmeta mogoče še boljše. Prve besede so bile, da odobrava govor Brodarjev in da se popolnoma strinja z njim. Vpraša ga pa, kakšno stališče je on in njegova stranka zastopala v Belgradu, ko se je dolčala carina na stvari, ki jih mi potrebujemo in so se tako silno podražile. Brodar: »Vam takoj pojasnim. Ko smo se ujediniili v skupno državo, so morali biti tudi ministri, ki so prevzeli vodstvo države, med temi tudi finančni minister, kateri pa je sedel pred prazno kaso. Plačevati je moral pričetki takoj vse državne upravitelje naše nove države. Kje sedaj dobiti denar? Poiskal ga je tam, kjer ga je našel, dobil, raztegnil je visoko carino, katera je poprej že obstojala v Srbiji, na celo državo. To je pa minister že ukrenil meseca januarja, mi pa smo prišli v Belgrad šele 28. februarja. Torej nas glede carine niti nobeden ni vprašal. Pač pa, kakor hitro smo zvedeli o tem koraku finančnega ministra in so se jasno pokazale posledice, je naš klub takoj sklenil, da se bori proti tako visoki carini, ki zadene največ nižje revno ljudstvo, ter določil g. Sušnika da v imenu kluba takoj vložil interpelacijo na fin. ministra. Kar se je tudi takoj storilo in vem da ste o tem tudi brali v časopisih. Upam, da Vam je sedaj o tem dovolj jasno.« Novak: »Tege ne verjamem.« Brodar: »Ako meni ne verjamete in našem časopisju, potem Vam ne preostaja drugega, kakor da greste v Belgrad in pogledate v zapisnike. Nato prične govoriti Novak o njihovi stranki, ki da je stranka samih kmetov, in da v njihovi stranki nobeden drugi ne bode mogel biti poslanec, kakor kmet, tudi ne duhovnik

in ne učitelj. Brodar: Pri nas pa, katerega si bode ljudstvo izbralo, in ne bomo prav nič diktirali, katerega stanu ne sme biti. Odkrito Vam pa povem, da jaz iz svojih lastnih izkušenj za enkrat ne želim kluba samih kmetov, ker vem, da bi to za nas kmete same ne bilo dobro, ker imamo še premalo znanja in prakse; govoriti je lahko, ne dela se pa ne tako, kakor si Vi domišljujete. Želel pa bi, da bi imeli večino v zbornici kmetje in delavci, ker potem bi bilo konec te doktorske politike, ki človeka večkrat jezi. Novak: Mi Vam zaupamo, ne zaupamo pa vaši S. L. S., ki je kmetom že na tem svetu obljubljala nebeša, storila pa ni ničesar za njega. Brodar: Tege ne morete govoriti; ako je katera stranka sploh kaj storila za kmeta, je storila S. L. S. Kdo je pred nekaj desetletji kmeta rešil oderuških rok mestnih denarnih purgarjev? Katera stranka ima zaslu-go, da smo po deželi dobili toliko vodovodov, popravili starih cest in zgradili novih, vodno moč izrabljali, da imajo kmetje danes poceni luč in moč na razpolago, belokranjska železnica, podpore za hleve in pašnike, mlekarne itd. In Vi, ki toliko zabavljate čez našo duhovščino, vas vprašam: Ali ni ravno naša duhovščina storila največ za izobrazbo našega ljudstva na deželi. Kedo je ustanavljal in sodeloval pri raznih zadru-gah, društvih in tako bistril um našemu preprostem ljudstvu, ga moralno in politično dvignil? Lahko rečem, da je naša duhovščina največ žrtvovala gmočno in življenjsko za izobrazbo našega ljudstva in jim gre v tem oziru vsa čast. Ljudstvo je zaupalo in še po veliki večini zaupa svoji duhovščini. Duhovščina živi in dela med našim ljudstvom na deželi, župniki imajo po večini tudi posestva in tako sami izkušajo naš stan, zato tudi najbolj poznajo potrebe kmeta. Vprašam Vas, g. Novak, koliko pa je vaša liberalna stranka storila za kmeta, ki ste se toliko pehali za njo, kakor se sedaj za Kmetško stranko? Toda o tem gospod Novak še slišati ni hotel, ampak je raje zabavljaval čez dr. Šusteršiča, ter predbical, da S. L. S. vodijo doktorji. Nato mu Brodar lepo in mirno pojasni, da smo kmetje sedaj, odkar je on nastopil za reorganizacijo S. L. S., popolnoma zase stanovsko organizirani, tako kakor so v naši stranki delavci in obrtniki; naj si vsak stan v gospodarskem oziru pomaga in napreduje, kakor ve in zna. Druži nas pa vse skupaj krščansko načelo. Mi kmetje imamo izbran poseben odbor kmetov pod imenom Jugosl. Kmetška Zveza v Ljubljani, kateri vodi vso našo kmetško organizacijo po deželi ter je

vedno v največjem stiku s svojimi organizacijami Kmetjskimi zvezami. V odboru Jugosl. Kmetjske Zveze sede pristni kmetje. Toliko v odgovor vsem onim, ki pravijo, da nas vodijo doktorji.

In shod se je nato končal. Naši kmetje pa imajo sedaj priliko soditi, kedo ima prav.

Opomba uredništva. Kar se tiče carine, prinašamo na drugem mestu, da je delo naših poslancev v tem oziru doseglo velik uspeh. Obenem je to uspeh naših Kmetjskih Zvez, ki so se prve začele boriti proti visoki carini.

Za kmetjski in delavski stan.

(Z dežele.)

Finančno, to je denarno in valutno vprašanje dandanes prizadeva veliko skrbti vsem, največ pa še delavnim stanovom to je: kmetu in delavcu. Skrb delavca in kmeta, kako naj izhaja z dohodki ali plačo, je težka, ker kmetovi dohodki in delavčeva plača niso danes v nikakšnem razmerju z dohodki, plačo in cenami za živež, obleko in drugo kot so bili pred vojsko. Pa o tem se je že dosti pisalo. Vzrokov je več. Je oduševstvo in navijanje cen, to je veriženje, in to je eden poglavitnih vzrokov.

Pisalo se je o valuti že veliko po vseh listih, seve vsak trdi po svoje, tudi bivši finančni minister se je oglasil, a vkljub temu ne vemo, pri čem da smo, ne stori se nič. Vzemimo, da se naše sedanje krone v gotovem času zamenjajo za drug gotov denar, kakšna bo cena temu, koliko bodo veljale krone? Bodo cene za blago, ki ga kmet in delavec morata kupovati, temu primerne ali bodo ostale na sedanji višini? Bodo kmetovi dohodki in plača delavca ostali na taki višini, da bo mogel izhajati? Eno je gotovo, vsi tovarnarji, trgovci in prodajalci sploh stavijo danes blagu visoke cene, ne samo zato, kot da bi primanjkovalo blaga, temveč zato, da bi pri izmenjavi krone ne le nič izgubili, ampak kolikor mogoče pridobili; za te vrste ljudi je sedaj najboljši čas žetve. Teh valuta krone ne more skrbeti več, ker so si že toliko spravili skupaj, da niti v najslabšem slučaju ne morejo imeti izgube. A kaj z delavnimi stanovmi, kmeti in delavci, ki so odvisni od vsakega vinarja? Kako naj se za te uredi denarno vprašanje, valuta?

Najprvo je opravljeno dvomit, če je naše sedanje predstavništvo, ozir, ministristvo sploh zmožno pravično rešiti valutno vprašanje in davek na vojne dobičke, kar je eno z drugim v tej zvezi. Naše sedanje predstavništvo ni izraz ljudske volje, izid volitev, temveč le sporazum strank, po tem sporazumu pa je prišlo v zbor predstavništva veliko elementov, oseb, ki bi sicer po ljudski volji z volitvami ne bili nikdar zašli noter, ki so za delo za ljudski blagor ne le v napatje, temveč celo naravnost v škodo, ker ne zastopajo delavnega ljudstva, temveč kapitaliste, veleposest-

nike in sami sebe. Zato se mora od sedanjega predstavništva zahtevati:

Da zagotovi ljudem prehrano, da omogoči napornemu delu tudi dostojno življenje;

da omogoči obrat v še nezaposleni industriji, da bomo, kolikor mogoče potrebnih stvari doma proizvajali in se na ta način zagotovi delavcem zaslužek;

da sklene mir in trgovske pogodbe, ki so potrebne;

valutno vprašanje pa naj reši le deloma, ker bo po volitvi gotovo prišla v zbornico konstituanta, ki bo valutno vprašanje o vojnih dobičkih gotovo bolj pravično presojala kot sedanja, torej naj se hitro sklene pravična volilna reforma za vse brez izjeme, tudi za ženske, in izvedejo volitve.

Valutno vprašanje pa naj bi sedanja vlada, oziroma predstavništvo rešilo na tale način:

Kolikor mogoče hitro naj se zamenjajo krone in dinarji za nove državne bankovce, ozir. denar v kaki drugi obliki in sicer:

Do gotove vsote premoženja, recimo 10.000 kron 1.—1, to je »glij za glij«, kdor bi imel več denarja, morda do 20 ali 30 tisoč, naj bi se mu pridržalo 5 do 10%, pri večjih svotah, ki gredo v sto in sto tisoče in milijone tudi lahko do 50%, to je polovico. To bi bilo najboljši in najradikalnejše sredstvo. S tem bi se ujeli dve muhi obenem. Ker bi bilo manj papirnatega denarja, bi se pocenila živila in druge potrebščine, in kar je glavno, država bi na ta način vjela kapitaliste in vojne dobičkarje, da bi se ne mogli odtegniti davku na vojne dobičke, če pa država to prilžnost iz rok izpusti, potem bodo ti veliki bogataši gotovo ušli davku na vojne dobičke, potem bodo naložili vse kmetu in delavcem. Torej Kmetjske zveze in delavske organizacije, tu je treba previdnosti, posebno pa gg. poslanci, ki zastopajo kmetjski in delavski stan, tu imajo važno in zelo koristno delo.

Končno pa naj uredi valuto in izpelje davek na vojne dobičke šele nova zbornica, to je konstituanta, ki bo izvoljena iz ljudstva na podlagi direktne, splošne, tajne volilne pravice po proporcu. Kakor rečeno, volijo naj tudi vse ženske brez razlike, bodisi mestna ali kmetjska. O tem morda drugič nekoliko besed.

Davek na vojni dobiček bi naj sklenila tudi konstituanta, to je novo izvoljeni poslanci. Do tega časa pa bi se moralo dognati, kdo je med vojsko obogatil, kupil velika posestva za vojni dobiček, tem ti se morali naložiti veliki davki; to bi šlo lahko, ker bi država ob priliki izmenjave denarja pridržane odstotke imela že v rokah. Le na ta način bi se izmenjava denarja in davek na vojne dobičke pravično uredila.

Nikakor pa ne smejo trpeti škode pri izmenjavi valute mali posestniki ali delavci, ti so med vojsko dosti trpeli škode. Kdor je pa med vojsko obogatel, ta si gotovo ni pridobil premoženja pošteno, temveč z oduševstvom in goljufijo, temu naj se pa le primerno naloži na hrbet, ker ti so

grabili skupaj med tem, ko so drugi garali in stradali.

Torej Kmetjske zveze in delavske organizacije, tu zastavite svojo moč, da se rešitev valute in davek na vojne dobičke pravično uredi, da ne boste zopet tepeni vi, ki garate in se trudite v potu svojega obraza, med tem ko bi kapitalisti, oduhuhi in vojni dobičkarji mirno odnesli svoje polne žepe na varno in v vašo škodo.

Farška gonja v novi obliki.

Še mi smo bili tako preprosti, da smo mislili, da se bo nova od bivših liberalnih kmetjskih magnatov in raznih gostilničarjev, trgovcev in obrtnikov ustanovljena in vojena Kmetjska stranka brigala v prvi vrsti za kmetjske potrebe, ki so zdaj res najnujnejše, česar nikdar ne pozabimo poudarjati v »Domoljubu« in kar naši kmetjski zastopniki v Belgradu vedno in vestno polagajo vladi na srce. Glasilo »Kmetjske stranke«, namreč »Kmetijski list« teh neznosnih težav na kmetih nič ne vidi. Kaj »Kmetijskemu listu« mar gderuški trgovci (kateri so se deloma priklopili Kmetjski stranki), kaj njemu mar vojni dobičkarji, ki spravljajo naše kmetjsko ljudstvo na kant! »Kmetijskemu listu« se zdijo za kmeta najnevarnejše zverine — duhovniki. »Kmetijski list« čisto dobro ve, da so duhovniki dosedaj na gospodarskem in izobraževalnem polju največ storili za ljudstvo in sicer v velikem delu sebi v gmotno izgubo. »Kmetijski list« se tudi dobro zaveda, da se Italijani v zasedenem ozemlju in Nemci na Koroskem najbolj boje slovenskega duhovnika, o katerem ve, da do zadnjega stoji zvesto svojemu ljudstvu ob strani in da ljudstvo najde v njem svojo zadnjo obrambo. »Kmetijski list« tudi dobro ve, da vsi voditelji nove Kmetjske stranke, ki cepi in slabi kmetjsko organizacijo, skupaj niso toliko še žrtvovali za slovenskega kmeta kot en sam hribovski kaplan in da so ravno edinole duhovniki z ustanavljanjem rajfajznovk in drugih zavodov svojčas trgali naše kmete iz krepiljev tistih oduhuhi, ki so danes najbolj glasni pristaši Kmetjske stranke, toda kljub temu: Proč z duhovnikom, to je geslo »Kmetijskega lista«, teh naj se kmet reši in potem bo slovenskemu kmetu napočila zlata doba. Kje so resnične gospodarske rane našega kmetjskega ljudstva, kako bi bilo treba stopiti na prste najhujšim pijavkam kmetjskega stanu, vojnim dobičkarjem in oduhuškim trgovcem, za vse to ne najde »Kmetijski list« prostora, njemu in pa govornikom po shodih Kmetjske stranke je glavna naloga udrihati po duhovnih in klerikalcih, po »Kmetjskih zvezah«, in tako kmete celo v sedanjih časih, ko je enotna kmetjska organizacija najbolj potrebna, cepiti v razne stranke in tako slabiti njihov vpliv.

Na čelu »Kmetjskih zvez« stoje možje iz kmetjskih vrst, ki so jih na to častno mesto postavili prosto in brez vsakega pritiska kmetje sami. In ti možje vestno vrše svojo jim poverjeno častno dolžnost. Posvetujejo se vedno o vseh težavah kmetjskega stanu, sklepajo premišljeno.

kako bi zacelili rane, ki jih seka nova doba kmetškemu stanu in prepričani smo, da bo njih vztrajno delo rodilo za naš kmetški stan bogate sadove. Od zabavljanja, zmerjanja in obrekovanja, ki ga sedaj tako vestno vrši Kmetijska stranka, bo imel naš kmet pa le neizmerno škodo. Mi dobro vemo: s tem, da kmetijska stranka tako pridno uganja farsko gonjo, hoče le zakriti, da v odboru Kmetške stranke sede v ogromni večini bivši liberalni trgovci, gostilničarji in obrtniki. Ker pred vojsko v liberalni stranki niso mogli uspeti s svojo protifarsko gonjo, skušajo to v novi obliki pod krinko »Kmetške stranke«.

Naše kmete pa znova pozivljamo, naj se ne puste voditi od bivših liberalnih magnatov, ki do danes niti z mezincem niso genili za kmeta, sedaj pa otresajo po svojih shodih z različnimi obljubami, kot so to navajeni izza svojih liberalnih dni.

Voj kmetje v »Kmetške zveze«, ki je edina pristna kmetška organizacija!

Kje je še tako na svetu?

Belgrajska vlada, ki so jo sestavili liberalci v zvezi s socialisti, je pravi nestvor, kakor ga ne najdeš nikjer drugod na svetu ob državnem krmilu. Povsod in vedno smo povdarjali: svobodna in demokratična Jugoslavija. O bridka zmeta! Danes sta v vladi dve stranki, ki nimata v narodu le nobene večine, temveč sta naravnost v ogromni manjšini. V Srbiji liberalna in socialistična stranka sploh nimata pristašev, da bi bilo omenka vredno, na Hrvaškem sta v manjšini, v Sloveniji še bolj. Torej ogromno maso jugoslovanskega naroda proti sebi — in vendar te dve stranki hočeta vladati. In to sta dve takozvani demokratični stranki.

Take manjšinske vlade, ki se vzdrže na površju le s pomočjo žandarjev in policije, so bile rakrana stare Avstrije in so jo končno ugonobile, danes isto poskušajo liberalci v zvezi s socialisti v Jugoslaviji. Pri tem pa še kriče, da je vsak protidržaven, kdor se po svoji vesti in pameti upre takemu nasilju. In kakor so bile v Avstriji nemške manjšinske vlade v resnici veleizdajalske, ker so največ škodovali državi, tako je danes početje liberalne in socialne stranke naravnost veleizdajstvo in če se mora dr. Korošec, ki se je največ trudil za skupno državo, tudi danes še z vsemi silami boriti, da liberalci ne razbijejo države, je to silno žalostno, dasiravno neobhodno potrebno.

Koliko prevažnih nalog čaka danes jugoslovansko vlado. Davek na vojne dobičke, preprečitev oderuštva, ureditev carine in dohodnine, agrarna reforma itd. Osem mesecev smo imeli v Belgradu vlado, v kateri so imeli večino liberalci. In kaj je storila ta večina? Ne-le da ni ničesar ukrenila proti oderuhom in vojnim dobičkarjem, ne-le da se ni zmenila za neodložljive kmetške potrebe — za vse to liberalna večina v vladi ni imela smisla — temveč niti volivnega reda ni predložila, da bi tako kmalu napravila prostora novemu državnemu zboru in novi, res ljudski vladi. Naši pokrajinski vladi v Ljub-

ljani so vzeli vso moč in vse pravice in če je kaj takega sklenila, kar liberalcem ni bilo všeč, tedaj je dr. Žerjav hitro sporočil v Belgrad, od koder so tak sklep preprečili. Vsaj v Ljubljani bi vlada lahko marsikaj popravila, kar je belgrajska pokvarila in zamudila, toda liberalci so vse storili, da so ljubljanski vladi vzeli vsako moč in danes smo na milost in nemilost izročeni nad vse leni in nerodni belgrajski vladi.

Krono svojemu umevanju za ljudske potrebe pa so postavili liberalci s svojo novo vlado. Namesto da bi se — kakor vedno zahteva dr. Korošec — združile v vladi vse stranke in sporazumno ter kar najhitreje reševale sedaj tako pereča vprašanja, so si liberalci dovolili drago šalo, da so s svojo trmo potisnili iz vlade vse večinske stranke in tako vsako vladanje onemogočili — onemogočili s svojim nasiljem takojšnje rešitev najnujnejših ljudskih zahtev.

Žalostna taka Jugoslavija! Sovražniki gledajo iz vseh kotov v našo državo v Parizu nam priščipujejo od vseh strani našo domovino kot hlebec kruha, znotraj države pijejo kri ubogim kmetškim in delavskim slojem razne vojne in židovske pijavke, davkarija neusmiljeno dere kmeta, vse, vse gre navzdol, v Belgradu pa se gre do liberalci ministre in se kregajo z radikalc, kmeta naj pa med tem hudič vzame.

Liberalci vladajo državo že 8 mesecev, a še ni bilo naše ljudstvo tako brezpravno, tako izmoggjavajo, tako brezupno, kot je danes. Bridko nam je to zapisati v Jugoslaviji, a morali smo, ljudstvo se nam v resnici smili.

Iz Kmetških Zvez.

VIŠNJA GORA.

Med drugimi resolucijami naše K. Z. je bila sprejeta tudi resolucija glede osebne dohodnine: Kako krivično se odmerja dohodnina, kjer se ne upošteva draginja in se kar ugotovi, ti kmet, si lahko pridelal, lahko prodal, toliko dobil obresti od glavnice. Namesto da bi davčna oblast te dohodke dokazala, pa hoče, da kmet dokaže, da ni pridelal, ne prodal in ne dobil obresti.

V KRESNICAH

je bila ustanovljena podružnica Kmetške Zveze meseca maja. Pristopilo je do sedaj 80 članov. V odbor so bili izvoljeni: Anton Godec in Malenoge, načelnik. Odborniki Jožef Lovše iz Poljan, Janez Hvala iz Dolgenoge, Peter Ostreš iz Goliš, Jožef Bokal iz Kres. Vrha, Franc Kovič, Janez Dolinar iz Kresnic.

LOKA PRI ZIDANEM MOSTTU.

Na splošno željo tukajšnjih kmetov bomo priredili v nedeljo 7. septembra shod »Kmetške zveze«; povabili smo našega znamenitega organizatorja g. dr. Ogrizeka iz Celja. Zato pridite vsi kmetje, tudi iz sosednjih župnij, na ta shod. Zborovanje se bo vršilo po prvi sv. maši v poslopju ljudske šole. Pripravljani odbor.

SOSTRO.

V seji z dne 20. julija se je pri skoro polnoštevilni udeležbi odbornikov podružnice K. Z. za občino Dobrunje sprejela enoglasno resolucija: Izobraževalni društvi v Sostrem in Sp. Hrušici, ki sta v okolišju podružnice Kmetške Zveze za občino Dobrunje, se v zmislu § 4., točke 3. pravil Kmetške Zveze pozivljate, da se ozirate pri svojem delovanju na potrebo kmetškega stanu. V to svrhu naj vsako društvo stopi v dogovor z različni izobraženci, da pridobi te za sodelovanje v društvu.

V seji z dne 24. avgusta ob navzočnosti 21 odbornikov se je razpravljalo o poučnih kmetijskih tečajih. Tozadevne resolucije so:

1. Prirede naj se še to jesen zdravniški tečaj za prvo pomoč pri živini.

2. Zahtevamo, da se prepusti cepljenje prešičev ne samo živnozdravnikom, marveč tudi drugim za to sposobnim osebam. Te osebe naj bi se izvežbale na nalašč za to prirejenih tečajih.

3. Vodstvo okr. K. Z. naj preskrbi še na to jesen sadjarski tečaj.

O zavarovalnici za živino je poročal podružnični načelnik Miklavc, ki se je sam tudi udeležil tozadevne ankete v Ljubljani, obširno. Vsestransko se je v razgovoru poudarjalo, da je plačati previšoko premijo 1 odstotek, dasiravno se priznava splošno potreba zavarovanja živine. Najboljše je napraviti za vsako občino statistiko ponesrečene živine za deset let pred začetkom vojske nazaj; na podlagi te bi se dognalo, ali bi res morala biti premija tako visoka 1 odstotek.

Glede na naredbe višjega šolskega sveta, da se varuje avtonomija občinskih in šolskih zastopov, se je sklenila resolucija: Zahtevamo, da vlada za Slovenijo takoj prekliče odredbo, s katero so se dovolila šolska poslopja uporabljavati javnim društvom in da se nemudoma prekliče dovoljenje, pristopati ljudsko-šolskim otrokom v naraščaj telovadnih društev, ker s tem se le zanaša politika v šolo in škoduje pravi vzgoji mladine.

Zahtevamo tudi, da se vpokliče v višji šolski svet najmanj enega zastopnika kmetov.

Priglasilo se je zopet lepo število novih udov. Seja, trajajoča tri ure, je v živahnem razgovoru le prehitro minila. Razšli smo se v veseli zavesti, da nam mora biti geslo: kmetje skupaj! Toda ne v takoiimenovani »samostojni kmetijski stranki«, kjer se zbirajo razni nezadovoljmeži, ki ne vedo kako in kaj, ki nimajo namena, pomagati malemu kmetu, obrtniku, delavcu,, ampak, ki hočejo sami brez žuljev živeti od žuljev drugih. Kmetje! skupaj v Kmetško Zvezo, kjer je nas zbranih že velikanska večina in ki ima srce, pomagati vsakemu ter ga varovati pred raznovrstnim izkoriščanjem. Le v Kmetški Zvezi je mesto za vsakega krščanskega kmeta!

S/. KRIZ PRI KOSTANJEVICI

Kmetška Zveza v Sv. Križu pri Kostanjevici je sprejela v odborovi seji 24. avgusta sledeče resolucije: 1. Zahtevamo, da se čimprej skliče deželni zbor, da pride ljudstvo do besede, ne samo oni, ki so

si sami brez ljudstva prisvojili oblast nad ljudstvom.

2. Ženska volilna pravica bodi za vse ženske enaka. Če je kmetica smela glasovati za Jugoslavijo in smela sama oskrbovati kmetijo med vojsko, bo smela tudi glasovati za poslanca.

3. Kmetijska družba naj se preosnuje v kmetijsko zbornico, da potem nje pride kmet do veljave, ki mu gre.

4. Zahtevamo, da vlada z vso odločnostjo nastopi proti draginji usnja. Če ostane pri sedanjih draginjah, bo na kmetih cerkev in šola za otroke samo na papirju, ker kmet ne bo mogel obuti otrok za cerkev in šolo.

5. Carina za sol, petrolej, sladkor, obleko (čujemo, da se pobira po 5 K od 1 kilograma pri obleki) naj se odpravi, za druge potrebščine zniža, Carina na obleko pri sedanjem pomanjkanju je pomor ljudstva.

6. Odpro naj se meje za prešiče, zlasti mladiče, govejo živino in vino. Odprite meje za vino pri izvoznini 3000 K pri enem vagonu vina in dovoljenje, izvažati vino le v celih vagonih, je le pesek v oči malega kmeta.

7. Neodgovorno uradniško vlado z največjo odločnostjo odklanjamo.

8. Ponovno zahtevamo, da vlada odločno nastopi proti ciganom, ki so tu postali zelo občutna nadloga.

9. Vlada naj vse stori, da se čim najbolj omogoči cepljenje prešičev zoper rdečico.

ORMOŽ.

Za nedeljo, dne 24. avgusta, dopoldne je bila napovedana seja okrajne organizacije Slov. Km. Zv. za ormoški okraj dnevnim redom: Ustanovitev Gospodarske zadruga. Prvi ormoški JDS je to zvedel in se podal na železniško postajo pripravat železničarje, češ Slov. Km. Zv. sklicuje shod, na katerem bo zahtevala, da se železničarjem in uradnikom plače znižajo. To je učinkovalo. Železničarji so prišli ubijati klerikalnega zmaja. Hoteli so razbiti shod, kateri ni bil sklican. Seje Km. Zv. se je udeležilo nad 60 zaupnikov kljub temu, da so JDS odvrčali kmete z lažjo, da je glavarstvo sejo prepovedalo.

Gospodarska zadruga in Km. Zv. pa je s tem na svoji važnosti in potrebi pridobila, ker so nasprotniki pokazali, da se je boje, in njih strah je v resnici naša Km. Zv., ki vstaja in se giblje, da je pred njo naše nasprotnike je tudi lahko strah.

Tedenske novice.

Jugoslavija.

j V. L. S. za Prekmurje. Izvrševalni odbor V. L. S. se je v svoji seji dne 26. avgusta t. l. pečal z zadevo Prekmurja, ker so južni del tega ozemlja zasodli hrvatski finančni stražniki in orožniki, po čemer se mora sklepati, da namerja vlada prideliti te kraje tudi hrvatski politični upravi. To dejanje nasprotuje politični in kulturni tradiciji Prekmurja ter očitno izraženi volji ondotnega ljudstva, ki se je vedno štelo za del slovenskega plemena našega naroda. To dejanje nas žali, nas

znatno narodno slabi in je tako, da more le podnetiti plemenski nasprotja v troimenskem narodu. Zato poziva izvrševalni odbor V. L. S. osrednjo vlado, da celo Prekmurje dodeli upravnemu ozemlju Slovenije ter naroča svojim poslancem, naj se zavzamejo, da se to čim prej izvrši.

j K Sloveniji! Prekmurški sovjet je imel svoje prvo zborovanje in soglasno sklenil, da se ima celo Prekmurje priklopiti Sloveniji. Odšli so tudi odposlanci v Belgrad, da povedo ustmeno svoje zahteve. V Belgradu so jim obljubili, da bodo njihovim željam ustregli.

Domače novice.

d Jugoslovanska Kmečka zveza za oškočevane po toči v Radovljiskem okraju. Dne 26. avgusta t. l. sta v imenu osrednjega odbora J. K. Z. podpredsednik g. Iskra in dr. J. Mohorič posredovala za gorjenjske kmete, ki jim je dne 22. avgusta t. l. uničila toča vse jesenske pridelke, pri poverjeništvu za notranje zadeve in poverjeništvu za kmetijstvo. Oba poverjenika sta obljubila z vsemi sredstvi pomagati prizadetim. Pojasnila sta obseg škode in prosila pomoči. J. K. Z. je ukrenila vse potrebno, da bo Jugoslovanski klub zastavil za oškodovance tudi v Belgradu ves svoj vpliv. Pomožno akcijo za podporo težko prizadetim bo prevzela Kmetijska nabavna in prodajna zadruga v Radovljici, ki se ravno kar snuje. Opozarjamo oškodovane kmetijske posestnike, naj ne prodajajo živine za slepo ceno in kupujejo žita po pretiranih cenah, ker jim bo navedena zadruga oskrbela potrebni nakup in prodajo po najnižjih mogočih cenah.

d Proti samostanom. Liberalni list »Jugoslavija« pravi, da naj v Ljubljani izpraznijo samostane, da tako pridejo do stanovanj. Liberalci povsod poudarjajo, da imajo spoštovanje do vere in Cerkve, toda ob vsaki priliki pokažejo sovraštvo do nje. Ti ljudje mislijo, da ljubljanski redovniki po samostanih lenobo pasejo in ne vedo, da je vsakomur izmed njih dodeljeno delo ali v šoli, bolnišnici, dušnem pastirstvu, vzgoji in da je tako delo vredno vsaj toliko kot je delo vseh tistih, ki imajo pravico, v Ljubljani stanovati.

d Ujetniki iz Avstrije so se vrnili. Naši vojni ujetniki v Avstriji so silno veliko trpeli. Zaprti so bili v taborišču Marchtrenk pri Lincu, kjer so Nemci z njimi silno slabo ravnali. Uredništvo »Domoljuba« je že 25. julija poslalo tozadeven dopis na vlado, da bi le-ta kaj storila za njihovo rešitev. Ljubljanska vlada nam je na to odgovorila, da vedno in vedno pošilja dopise v nemškoavstrijski zunanji urad v tej zadevi. Končno so se Nemci vendarle udali in odpustili naše ujetnike, ki jih je bilo nekaj nad 800. 30. avgusta se je pripeljal vlak z ujetniki v Jugoslavijo, kjer so bili povsod prisrčno sprejeti.

d Sram jih je. Socialni demokrati so se zvezali v vladi z liberalci, ki predstavljajo, kakor sami priznavajo, kapitalistično stranko, torej stranko vojnih dobičkarjev. Socialni demokrati, ti »prijatelji« delavstva in celo kmeta, torej sedaj pridno podporajo stranko vojnih dobičkarjev in oduških trgovcev, da bodo le-ti še lažje in dalje odirali kmeta in delavca. Socialne

demokrate je sram že zveze in imajo strah. Zato so preložili občni zbor svojih zaupnikov na november.

d Slovenci na Ruškem. V Tomsku je mnogo slovenskih vjetnikov. Nekateri so dobili tam delo, drugi so pri Jugoslovanski legiji, v službi Čehov. Dne 21. maja je umrl v Tomsku Janez Švelc, doma na Hulah pri Kranju, kjer ga družina in kmetija zelo pogrešata. Pisma od vjetnikov so začela zadnji čas iz Rusije prihajati bolj pogosto, seveda stara po tri mesece.

d Pričina. Pred kratkim je bila pri okrajnem sodišču v Škofji Loki neka sodniška obravnava. Poklicane priče so bile doma iz Nove Oselice, ki je oddaljena od Škofje Loke 32 km. Za potne stroške so dobile nekatere priče le po 6 K. Torej, ljubi Jugoslovanci, pelji se ali preходи 64 km — za 6 K — to je za podplate iz volovske kože, tvoji lastni podplati tako nič ne stanejo, med potjo uživaj sveži zrak, če si žejen, pij vodo v Sori. Vprašanje je samo, ako so tudi uradniki, ki pridejo iz Škofje Loke v Novo Oselico, zadovoljni s takim receptom. Skrajni čas je, da se nemudoma poviša od pristojne oblasti potnina današnjim razmeram primerno.

d Surovost. Dne 23. avgusta je bilo na Kumu v cerkvi 7 socialistov-delavcev, ki so pokriti pred oltarjem kadili cigarete, eden pa je pel fantovske pesmi.

d Slov. kat. izobraževalno društvo v Smledniku ponovi na splošno željo na Mali Šmaren 8. septembra ob 3. uri popoldne F. S. Finžgarjevo »Verigo«. K obilni udeležbi vljudno vabi odbor.

d Bralno društvo v Gornjemgradu ponovi v nedeljo, dne 7. t. m. ob 3. uri narodno igro »Verigo«. Čisti dčbiček se porabi za popravo društvenega odra. K obilni udeležbi vljudno vabi odbor.

d Izobraževalno društvo v Retečah pri Škofji Loki priredi veselico v nedeljo, dne 7. septembra in jo ponovi na Mali Šmaren, obkrat ob pol štirih. Spored: 1. Strahovi, burka. 2. Sv. Elizabeta, igrokaz v 5 dejanjih.

d Prva konjska dirka na Bledu dne 7. septembra 1919. Opozarjamo občinstvo na današnji inserat. Dirka bo jako zanimiva in je pričakovati udeležencev iz vseh krajev Slovenije.

d Zločinom zoper pravost je velikokrat podlaga nezumno uživanje opojnih pijač ter čezmerno število gostiln po posameznih občinah. Tako n. pr. je v Ljubljani 268, v kamniški občini 30, vrhniški občini 40 in občini Kranj 32 gostiln ne- vštveši nadaljnih priložnosti, kjer se ljudstvu nudijo razne opojne pijače. — Opaža se tudi, da v krajih, kjer se dviga alkoholni konzum, narašča število nezakonskih mater in spolno bolnih ljudi.

d Iz Moravč. G. J. Urbaniju radi potrjujemo, da ni pisal dopisa iz Moravč v 35. št. »Domoljuba« in da ni z njim v nobeni zvezi. — Uredništvo »Domoljuba«.

Cerkvene vesti.

c Sv. Helena. V nedeljo, 24. t. m., je bil za nešo faro preveseli dan. Naš rojak velik dobrotnik, premilostni g. opat Janez Smrekar so darovali pontifikalno sv. mašo ob priliki 40-letnice mašništva. Cerkev je bila natlačeno polna pobožnih, pa tudi

radovednih gledalcev, Bog obrani premisljivosti opata še na mnoga leta. Vsem pa, ki so kaj pripomogli k lepi slavnosti, Bog plačaj. Posebno senožeškimi fantom, ki so postavili toliko lepih mlajev, in dekletom M. D., ki so kljub težkemu dnevnemu delu žrtvovale še noči in napletle veliko vencev ter lepo okrasile cerkev in Društveni dom.

c Porcijunkula na Zalostni gori pri Mokronogu se obhaja letos v soboto, 13. in nedeljo 14. septembra. Takrat bo na gori velik shod.

c Poziv možem in fantom v Belokrajini. Lepo število mož in fantov ima navado, vsako leto romati k Mariji Pomagaj na Brezje. Nekateri veže sedaj še obljuba, ki so jo v prestani vojski storili, da se bodo šli zahvaliti Materi božji za srečno oteto življenje. Može in fantje! Pojdimo skupno, nas bo lepše videti, pa naša verska zavest bo bolj poživljena. Prihajali bi na posamezne postaje v Belokrajini k zjutranjemu vlakom v soboto 20. septembra. Popoldan smo že na Brezjah, kjer bo skupna pobožnost ter prilika za spoved. Drugo jutro v nedeljo skupno sv. obhajilo. Dopoldan odidemo iz Brezij ter smo z večernim vlakom že zopet doma. Imeli bomo svojega duhovnega spremljevalca. Priglasite se v vsaki župniji g. župnik.

Gospodarska obvestila.

g Falzifikati 2kronski bankovcev. V zadnjem času se pojavljajo čim pogosteje novi 2kronski bankovci. Ti bankovci utegnejo biti ogrskega izvora, so pa le falzifikati. Ker jih samoobsebi umevno ni mogoče priznati kot plačilno sredstvo, opozarja se občinstvo, da jih ne sprejema. Falzifikate je spoznati deloma iz številnih serij. Pri pravih bankovcih niso tisočice številke višje kakor 1, pri ponarejenih so tisočice nižje in višje, n. pr. 0021, 7392 itd. Pri pravih bankovcih so emblemi kakor avstrijski orel v nemškem tekstu, ogrska krona in črke O M B v ogrskem tekstu jasni, precizni in temnosivi, dočim so na falzifikatih jako blede in nejasni. Pri nekaterih manjka valovita mreža na nemški strani. Posebno slabo so izdelani na falzifikatih ženski obrazi. Rdeče barvilo je v obče jako živo in papir mnogo bolj bel kakor pri pravih bankovcih.

g Na živinski sejem v Ptuju je bilo prignanih čez 700 goved. Cena je bila mladi živini 4—6 K, volom pa 6—9 K.

g Žitne cene so v naši državi sedaj nekako sledeče: pšenica 220—260 K, rž 200 do 220 K, ječmen 200—220 K, koruza 200 do 220 K, oves 200—220 K, ajda 160—180 kron, fižol 220—260 kron za 100 kg.

g Cene za lubje in čreslovino. Za lubje se gibljejo cene okrog 40 K, za čreslovino pa med 42—44 K za 100 kg.

g Cene za kože. Za sveže živalske kože se sedaj plačujejo sledeče cene: Konjske kože 50—70 K za komad, goveje kože 15—16 K za kilogram, telečje 15 do 16, za suhe kozje in ovčje kože 15—16 K, za kože jagnjet 6—8 K za kos.

g Srbsko nakupovanje plemenske govede v Sloveniji. Glavna zveza srbskih kmetijskih zadrug namerava v kratkem v naši pokrajini nabaviti plemenska goveda

za one lamošnje živinorejce, ki so med vojsko prišli ob živino. Ker je ravno vnovčevanje plemenske govede izredne važnosti za bodočnost in povzdigo naše živinorejce, priporočamo vsem živinorejcem, živinorejskim zadrugam in drugim kmetijskim organizacijam, da gredo tem nakupovalcem pri nakupovanju in prevažanju živine kolikor mogoče na roko. Deželna vlada za Slovenijo, poverništvo za kmetijstvo. Načelnik: A. Kalan.

g Podkovski tečaj. Novi polletni tečaj na državni podkovski šoli v Ljubljani se prične dne 1. oktobra 1919 ter traja do 1. aprila 1920. Poleg podkovstva se učenci uče tudi ogledovanja klavne živine in mesa. Prošnje za sprejem v podkovski tečaj je vpsolati najkasneje do 15. septembra t. l. vodstvu državne podkovske šole. Prošnjam je priložiti: 1. Rojstni in krstni list. 2. Domovinski list. 3. Zadnje šolsko spričevalo. 4. Učno spričevalo v dokaz, da se je izučil kovaške obrti pri kakem kovaškem mojstru. 5. Nравstveno spričevalo in 6. ubožni list. Ubožni prosilci, ki se ne morejo vzdrževati ob svojih stroških, niti ne morejo pričakovati podpore od svojcev, morejo dobiti državne podpore. Kdor prestane skušnjo koncem tečaja, more po zakonitih določbah dobiti patent za izvrševanje podkovske obrti, brez skušnje pa nihče več ne more postati podkovski mojster. Pouk v podkovski šoli je brezplačen; učenci morajo skrbeti le za živež in potrebne knjige. Stanovanje imajo učenci po možnosti brezplačno v zavodu. V sled pomankanja izvežbanih podkovskih mojstrov in izprašanih oglednikov klavne živine in mesa, naj bi občine skrbale, da dobi vsaka vsaj po enega dobrega podkovskega mojstra in izprašanega oglednika klavne živine in mesa. — Vodstvo državne podkovske šole v Ljubljani.

g Kmetijska šola na Grmu prične z mesecem novembrom novo šolsko leto 1919/20. Zimska šola traja dve zimi od novembra do konca marca. Priporočamo to šolo predvsem sinovom živinorejskih in poljedelskih krajev. Letna šola traja od novembra do konca oktobra in je namenjena predvsem sinovom iz vinorodnih krajev. Za sinove revnih posetnikov je oddati po 10 prostih mest za zimsko in letno šolo. Prošnje za sprejem, katerim je priložiti krstni list ali domovnico, zadnje šolsko spričevalo, zdravniško in нравstveno spričevalo ter izjavo staršev, oz. variha, s katero se zavežejo plačevati stroške šolanja, je vložiti zadnji čas do 1. oktobra t. l. na ravnateljstvo državne kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu, kjer se dobe tudi vsa potrebna pojasnila. Prošnje so koleka proste. Prošnjam za prosta mesta je priložiti tudi oblastveno poarjeni premoženjski izkaz.

g Gospodinjiska šola v Šmihelu pri Novem mestu prične novo šolsko leto s 15. oktobrom t. l. Šola je šestmesečna ter traja do 15. aprila 1920. V šolo se letos sprejemajo samo vnanje gojenke, ki stanujejo v bližnji okolici in morajo same skrbeti za potrebno hrano. Prošnje za sprejem je vložiti zadnji čas do 1. oktobra t. l. pri vodstvu gospodinjiske šole v Šmihelu pri Novem mestu, kjer se dobe tudi vsa potrebna pojasnila. Prošnje so kolka proste.

g Sadje v Prekmurju. V Prekmurju se nahajajo velikanske množine sadja. Kakih 100 do 200 vagonov je zgodnjega in bi se moralo že kmalu spraviti. Opozarjamo v to naše zadruge, aprovizacijske odbore in trgovce.

g Živinorejska zveza za kamnitiški politični okraj tem potom naznanja vsem tistim živinorejcem, ki so svoj čas zaprosili pri njej, da naj bi jim oskrbela Alfa brzoparilnike, da so sedaj dospeli isti z Dunaja (ki smo pa morali plačati samo carine nad 4000 kron) in jih takoj lahko dobite. Oglasite se v skladišču v Šmarci.

Tistim, ki nas tako prosijo za cement, da bi popravili svoje hleve, svinjake in gnojnične jame ter naredili strešno opeko, tem potom povemo, da jim ne moremo istega preskrbeti, ker baje cementa ni za kmeta nič več na prodaj, ampak ga dobijo le obrtniki, ki go direktno ne rabijo.

Na skladišču imamo večjo množino otrobi, pšenične po 1 K in mešane po 80 v kilogram, ceglovno oljčno po 80 v kg, ajdove luščine po 25 v kg, mesno krmo po 1 K kg, klajno apno po 3 K 60 v kg, živinsko sol po 1 K 60 v kg, grenko sol po 6 K kg, kalijevo sol po 42 K 100 kg, kolomaž lini po 10 K kg, jeklene vile z 4 rogli po 8 K kos, sirkove metle po 4 K kos, verige za teleta privezavati po 10 K kos, verige večje po 20 K kos, napačniki za teleta z gumijevim zizkom po 30 K kos, zizek sam 5 K, cedila za mleko mala 25 kron, večja 35 K kos.

Drugod po svetu.

p Socialno-demokratski polom. Na Ogrskem so imeli v rokah vlado socialisti. Uganjali so taka nasilja, da se je vse ljudstvo splošno uprlo proti nasilnim izkoriščevalcem. Morali so odstopiti, sestavila se je nova vlada Friderihova. Ententa pa ni bila zadovoljna. Toda ljudski strah pred socialnodemokratsko vlado je tako velik, da so od vseh strani deževala na Friderihovo vlado brzovavke, da mora ostati. Zato je Friderih proti volji entente ostal na krmilu. Morda bi pri nas tudi bilo dobro, da bi za en čas zavladali nasilni socialni demokratje. Potem bi ljudje že spoznali, kakšna šiba božja je socialna demokracija za ljudstvo, kjer pride do vlade.

o Orlovski tabor v Trbovljah se vrši v nedeljo, 7. septembra. Prireditelj bo lepa manifestacija naše krščanske mladine. Svojo udeležbo je javilo veliko odsekov. Iz Ljubljane odhajamo ob tričetrt na 6 zjutraj, na železnici (južni in državni) imamo polovične vozne cene. Javite se nemudoma pri O. Z. za izkaznice. Pri prireditvi sodeluje ena naših najboljših godb: jeseniška. Obsavci! Vzdravimo se in v nedeljo, 7. septembra, ob vsakem vremenu v Trbovljel!

o Prenosišča za udeležnike orlovskega tabora v Trbovljah v soboto in v nedeljo se bodo preskrbela za vse one, ki to O. Z. do petka javijo. Ne opustite naznanila! Red in točnost rad vse.

o Orlovski tabor v Dobrlivasi na Korškem se vrši v nedeljo, dne 14. sept. 1919. Glede udeležbe je predsedstvo O. Z. določilo sledeče: 10 K prispevka vplačajo Orli-telovadci (vse vaje) v kroju in v na-

rodni obleki in Orlice-telovadkinje, 20 K prispevka vplačajo Orli v kroju; v teh prispevkih se vračunjeni stroški za vožnjo in prehrano. Vsi drugi, ki bi se hoteli udeležiti tega izleta, plačajo polovične vožnje cene in 10 K v Zvezno blagajno. Odsekci so se razposlale tozadevne okrožnice. Prijave se sprejemajo do 6. septembra. Bratje naj se hitro odločijo in javijo O. Z. Iz Ljubljane odhajamo v soboto, dne 13. septembra 1919 ob pol 11. uri zvečer, vračamo se v ponedeljek zjutraj. Poagilirajte, da se še drugi člani in članice naših društev pridružijo našim Orlom in Orlicam. 14. september orlovski tabor v katoliško-narodnozavednem Korotanu.

o Izredni občni zbor Orlovske zveze se vrši ob petki orlovskega tabora v Dobrihvasi na Koroškem v nedeljo, 14. sept. 1919 ob 4. uri popoldne (takoj po javni telovadbi). Dnevni red: 1. Volitev predsednika in starih članov predsedstva; 2. načrt za delo po orlovskih odsekih v zimski sezoni; 3. telovadni tečaj; 4. slovanški orlovski tabor l. 1920. v Mariboru — Odseki naj o tem razmislijo in pošljejo svoje predloge do 10. septembra. Vsak odsek ima dolžnost da pošlje na občni zbor vsaj po enega zastopnika, ki ima trdi glasovalno pravico. Zastopniki naj priidejo s seboj pooblastila, potrjena od predsednika in račelnika. — Predsedstvo O. Z.

o Ig pri Ljubljani. Na Mali Šmaren, 8. septembra, priredi izanski Orel svojo javno telovadbo s sodelovanjem ljubljanskega okrožja. Ta dan pohite na Ig vsi odseki ljubljanske okolice, da izkažejo čast Orlom na Igu, ki se imajo boriti z najtežavnejšimi razmerami. Surovost nasprotnikov jemlje našim fantom pogum, a zato pridejo k Vam, da Vam pokažemo, da niste sami v tem boju, ampak da je močna naša armada. Pri telovadbi nastopijo Orli, Orlice in naraščaj, sodeluje društvena godba iz Višnjegore. Vabimo vse izance, da se te orlovske prireditve polnoštevilno udeležijo in tako navdajo naše fante z novim pogumom. Iz Ljubljane se odpeljemo na vohar ob pol 1. uri popoldne od Dolenjskega mesta. V ponedeljek, 8. septembra vsi na Ig!

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje:

Ljubljanska posojilnica

Ljubljana

Miklošičeva cesta štev. 6

(tik za frančiškansko cerkvljo)

sprejema hranilne vloge, in jih obrestuje po 3% brez kakšnega odbitka.

Izredne ure od 9. zjutraj do 1. popoldne.

Glej inserat!

Dopis.

IZ GORIČ.

Dne 27. avgusta smo položili k vojnemu počitku Solničnikovega očeta iz Zaloga, po Gorenjskem znanega trgovca s prašiči. Pokojnik je bil moder mož, marljiv in delaven celo življenje in pred vsem skrben oče svoji družini, kateri je pridobil lepo premoženje, in kar je še več vredno, zagotovil dobro zgojo. Zrtvoval je veliko za izobrazbo svojih hčer in sinov.

TRŽIČ.

Katoliško narodni dijaki v Tržiču prirede v nedeljo 7. septembra ob pol 8. uri zvečer v dvorani »Našega doma« gledališko predstavo »Sveti Vid«. Dramatična legenda v petih dejanjih, sedmih slikah. Prevel dr. L. Ev. Zore. Ko se je zadnji igrala pred devetimi leti, je vzbudila mnogo zanimanja. Zdaj bo pokazal mlajši rod svoj prvi nastop. Igra se ponovi 8. septembra ob 4. uri popoldne, h kateri so vabljeni posebno okolici. Pridite iz sosednjih fara, ne bo vam žal. Igra se vrši v prvih časih krščanstva.

JEZICA.

Na razne surove napade na naš telovadni odsek »Orel« se nam skoraj ne zdi vredno, da odgovarjamo, ker imamo dovolj renejšega dela. Iz zadnjega dopisa (»Domovina« št. 35) je jasno razvidno, da pisec le iz osebnega sovraštva do nekaterih »Orlov« ruje proti telovadnemu odseku; v proroških besedah mu naznanja bližajočo se smrt. Žalobog ne bo žel tako težko pričakovane ga. Čudimo se pa »resnicoljubni« »Domovini« (št. 35), da tako pridno goji osebna sovraštva, kakor n. pr. v dopisu »Z Ježice«.

Bratje Orli, pogumno preko takih malenkosti naprejte! Pridno zahajamo v »Društveni dom«, v našo telovadnico ter se z vztrajnim delom pripravljamo za javno telovadbo, ki se bo vršila 28. septembra 1919. Naš nastop pri javni telovadbi naj bo odgovor na vsa lažniva obrekovanja! Bratje! V složenem delu za našimi skupnimi cilji, ne ozirajte se na naše sovražnike! Kakor nam poje orlovska himna:

»Orel zre mirno v sinje višave,
strele in gromi ga ne plaše.«

Na zdari — J. Dobnikar, V. Perko, Orla.

PREDOSLJE.

»Slovanec« je zadnje dni poročal, da tukajšnje ljudstvo prosi za kmetijsko šolo. Naselila naj bi se v Cozovo graščino. K temu poročilu je treba pripomniti, da naši mali kmetje in drugi reveži v prvi vrsti žele in zahtevajo, da se graščinske njive, travniki in gozdi mednje razdeli. Za tako kmetijsko šolo, ki bi jim vzela velik del graščinske zemlje, nikakor niso. Kakšnih misli je tisti gospod iz Kranja, ki je po zaslugi kranjskega glavarja za graščinskega nadzornika, tega ne vemo, toliko pa slišimo da »prijazni« gospod že vsaki stari žencici zdihuje, kako hudo je, če ga hočijo v Ljubljano tožiti. Nekoliko sitno je rest

IZ PREDDVORA.

»Domovina« je prinesla v svoji 34. številki t. l. z dne 22. avgusta dopis z nadpisom: »Iz Preddvora nad Kranjem«, ki bi se imel glasiti: »Iz Sv. Petra na Vašinjah (Koroško), ker tam je sedaj ta slavni pisec nastavljen namreč Ciril Vizjak bivši nadučitelj v Vre mah, ki si je sam nadel ime Primož Raca. Ker vsak razsodni čitatelj tega gorioznačnega članka takoj spozna, da je pisec umobolen, zato se ne zdi nobenemu Preddvorčanu vredno izpodbijati onih laži. Vsakdo, ki pozna preddvorskega župnika, je ravno o nasprotnem prepričan, kar mu oni brezstidni človek podtika. Pere naj svojo srca, je dosti umazana!

IZ BRDSKE OKOLICE.

Med tem časom kar se nisem nič oglašil v »Domoljubu« se je nabralo v naši okolici dokaj novic; zdi se mi potrebno, da jih zabilježim vsaj glavne.

Gradišani so letošnje običajno »žeganje« dne 5. julija praznovali z izredno slovesnostjo. Od bližnjih in dalnjih krajev so prihitali skupaj ljudje k blagoslovljenju novih zvonov, ki so

prvi iz znane nove ljubljanske tovarne. Nad vsa srečni pa so bili Gradišani, saj so imeli s tem dnem že lepo poplačan ves trud in denarne žrtve, kajti bronasti zvonovi niso v teh časih po nizki ceni. Gradišani sami pa izrekajo najtoplejše zahvalo vsem vnanim darovalcem, osobito pa še gospodu brdskemu župniku, ker so jih prvi bodrili in jim dali pogum za napravu novih zvonov.

Poročil se je 24. avgusta znani, vsem priljubljeni lukovski trgovec Blatnik z gospodično Francko Novak iz St. Vida. Mladima zakončema želimo vse najboljšel

Tunakinja iz Štajra.

Povest. Prevaja ***

(Dalie)

»Tebi se meša«, se je smejal Hendel. »Čuj — Kakor gotovo vise vaši lopovi na vislicah, tako gotovo ne bo noben far več onečaščeval te cerkve.«

Organist se je prekrizal z velikimi, tresočimi se rokami, kakor bi stal pred njim sam Bognasvaru, vsled česar se je mogel sodnik nanovo nasmejati. Organist se je kakor strah plazil proč, Hendel pa je spremljan od svetovalcev zapustil cerkev in jo je sam zapahnil, da bi noben papežnik ne stopil več v to cerkev, ki ni ne škofova, ne opatova, ampak je last Joabima Hendelna, štajerskega sodnika.

Od glavnih cerkvenih vrat se je čez pokopaljšče podal proti kapeli svete Marije, iz katere je hotel napraviti pevsko šolo, kar je skozi vrste preperelih hartvaških križev prijezdil Henrik, štajerski stotnik, in se je ustavil pod nekim drevosom. Na sodnikovo vprašanje, česa želi, je rekel: »Kot stotnik prosim v imenu štajerskega mesta, da smem vzeti z vislic štiri obešence.«

Hendelnov obraz postane trd kakor kamen.

»Trikrat tri dni!« je rekel.

Henrik odgovori: »Trikrat tri dni! Kako morete to zagovarjati? Zapovedali ste, da še mrtva žival ne sme ostati na cesti, dokler je Štajer v kužni nevarnosti, zakaj vsaka najmanjša mrhovina lahko razširi kugo in zastrupi vso okolico, — tu pa naj sredi med hišami vise štirje mrlci — v zasmech vaši modri postavi?«

Širokoprsat stoji sodnik pred sinom, ki mu raste čez glavo, ter mu divje, zugažoje vili:

»Kdo si drzne delati opazke k mojim postavam. Prav tisti, ki je podpisal smrtno obsodbo, je dal tudi ono postavo, ki jo razlaga, kakor hoče on sam, ne pa, kakor bi hotel kak paglavec.«

Henrik odvrne: »Imenujete me paglavca, čeprav ste me ravnokar napravili za štajerskega stotnika! Žal mi je za Štajer! — Če mislite, da je predržno od mene, da kot stotnik mislim in skrbim za vaše mesto in da čujem nad vašo postavo, potem vprašajte zdravnike, kaj sodijo oni o visečih mrlcih! Veter je začel pijati od jugske je vzkliknil Henrik in je z kato rokavico pokazal na veje, ki so se nad njim razpenjale in šuštele proti farovžu.

Hendel je jezno odlomil vejo, ki ga je švignila v obraz, in je rekel:

»Kaj me brigajo zdravniki! Če se te mevže tako boje za svoje življenje, potem naj pridejo in naj me prosijo sami, pa naj ne pošiljajo po kostanj drugega, ki mu to ni prav nič mar. Na kolenih naj me prosijo, potem šele bom videl, li naj ugodim njihovi prošnji ali ne.«

»Gospod!« je rotil Henrik. »Saj so vendar zdravniki! Zato vas ne bodo prosili na kolenih nekaj, kar jim veli zahtevati njihova prisega in dolžnost. Zato bom prosil jaz, ker je življenje tlikih v smrtni nevarnosti. Skočil je s konja, spustil se je pred očeta na eno koleno in je nanovo prosil: »Gospod! Usmilite

je ubogega štajra! Zadosti je zadoščenjal štirje nesrečniki — glas se mu je tresel — »so mrtvi. Nekoliko več ali manj sramote, ki se dela truplom na vislicah, ni v večji čast vašega imena, toda če vaša skrb in ljubezen do mesta premaže vaš srd nad temi obešenci, bo vaše ime nanovo zaživel v srcih štajerskih meščanov.«

Hendel je odvrnil: »Vstani! Zakaj bo moje ime nanovo zaživel? Ne živiš li že sedaj! Ako torej mislijo zdravniki, da je stvar tako nevarna — ugriznil se je v spodnjo ustnico in je mrklo gledal... »potem naj... za sedaj... moje varnostne naredbe ukinijo kazen... dovolim, da še danes zagrebejo mrlič.« Nato je z glasom, v katerem se je mešal zasmeh z očetovskim ponosom, rekel spremljevalcem: »Vedel sem, da moj sin zna vihteti orožje, sedaj pa vidim, da se razume tudi na varnostne naredbe. Vsa čast!«

Henriku je zardelo lice in prsi so mu krčevito kipele.

Ha, varnostne naredbe! Tam v Štajerdorfu gori pred nekim oknom lučica, in uboga Stefana je ne bo ugasnila preje, niti legla k počitku, dokler trupla ne počivajo v grobu! Pod vislicam pa se z detetom v naročju zvija ženska, ki joka noč in dan, da njen jok pretresa možeg in kosti. Zalostna lučica Stefana ter jok in strah uboge Zelerice, to ga je gnalo, da je vnovič izzival očetovo jezo, to mu je pred očetom upognilo ponosno koleno; ni je sile na vsem božjem svetu, ki bi ga bila pahnila na kolena. V vroči boli je zaklical preko grobov: »Naj li veljajo samo varnostne naredbe? Ha, je še nekaj drugega, kakor skrb za naše visokočestito telo! Očel Polovica štajra nosi danes žalno obleko... od večeraj že leži uboga Zelerica s svojim detetom pod vislicami, štirje obešenci vise tako sramotno, da se jih more veseliti samo hudič, pa ne človek...«

Sedaj je potegnil Hendel svojo roko s sinove rame ter je surovo, v nanovo vzkipečem sovraštvu rekel:

»Kaj nas to briga?«

»Li nismo kristjani? Le naj za papežnike ne velja zapoved ljubezni do bližnjega? Saj so vendar tudi ljudje.«

»Morilci so — spravi se!« je velel sodnik. »Vzemi jih doli — napravi hitro — sicer še vse prekličem...« Ha, pomohkuženo srce, to bolestinu sočutilj Ha, odkod ta nesramna, skrita bolezen, ki temu junaku jemlje pogumi! Odkod prihaja to? Pred tremi dnevi je škripal z zobmi, je brusil svoj meč zoper rimsko sodrgo! In sedaj: Niso li tudi ljudje? — O, peklenška zvezda, odkod siješ? Kdo si ti, ki mi hočeš oropati moje dete? Če si mož, zaslužiš vrvi, si ženska, te je treba utopiti v Anizi.

Henrik na ta očetov izbruh jeze ni odgovoril niti besede. Kratko je pozdravil in je s trepkom roko obrnil svojega konja ter je oddirjal. Sodnik se je poslovil od svojih prijateljev ter je mračen in teman zastupil pokolišče. Trikrat tri dni, trikrat tri dni. Tako je zapisano v sodbi. Še nikdar se ni izbrisala beseda, ki jo je zapisal on...

Henrik je s svojimi vojaki jahal na kraj smrti — pred vislice, da reši sramote mrličev. Prepevedal je, da bi se rabelj s svojimi nesramnimi rokami dotaknil mrličev, štirim vojakom je zapovedal, naj počasi in varno vzamejo obešence z vislic in naj jih spuste doli na oder. Kmalu so grozno eden poleg drugega ležali štirje zadušenci na odru. Uboga Zelerica se je kakor žival priplazila k svojemu ljubemu mrtvemu možu, ki mu je Henrik s svifnatim robcem zakril obraz, govoreč nesrečni ženi tolažilne besede in z zlatom preobloženo roko nežno božajoč tresoč se glavico sirotice v materinem naročju.

Nato so vojaki položili mrliča na nosilnice, in so jih pogrnili s prti. Okoliinokoli se je čul jok in stok, slišale so se tuintam tudi besede: Henrik je dober! Ta je boljši kakor njegov oče.

»Kako naj se vam zahvalimo,« je ilteč rekel Zelerjev svak Luc. Bolj kakor prestana bolečina ga gane, da je tako dober sin mrličev. Z njim vred se je jokalo še več drugih mož. Švadkorar je zaklical: »Ljudje božji Po-

vejte Stefani.« Henrik se je stresel do dna svoje duše od sladke radosti. O, ljubka Stefana, sedaj boš pogasila luč, kajne, nič več ne boš molila rožnega venca ter boš položila svojo milo glavico k počitku — Stefana, saj ravno zaradi tebe je to storil luteranski fant, da moreš zopet počivati in sladko sanjati — ti sladka, drobna deklica.

Mrtvaški izprevod se je začel pomikati proti višnjevemu vrtu. Brez duhovnika jih ne sejo k večnemu počitku, toda v tem groznem času zapuščenosti in osirotelosti je duhovnik vsakdo, kdor poln žive vere pobožno moli cerkvene molitve, to je Stefana pokazala s svojim zgledom.

Henrik je zaostal na trgu pred bolnišnico in je z očmi sledil Zalostnemu izprevodu. Molitve, ki so od izprevoda sem plavale proti njemu, so ga sicer žalostile, toda pri srcu mu je bilo tako dobro, ker se je spominjal Stefane... Svojo kompanijo je peljal nazaj v mesto, toda ne čez most, ampak skozi predmestje, odkoder se gre v Vizerfeld, kajti v Vizerfeldu so vse njegove misli...

Ko je prišel v Vizerfeld, je pustil konja stopati v koraku ter je z bistrim očesom zrl proti švertnerični hiši: nič več ne gori luč za gostilniškim oknom, zgoraj pa, kjer je njena soba, zastor zagrinja okno... Srčkana štetka, li že ležiš na svoji pernici in sanjaš o belih angelcih? Tu spodaj po tvojim oknom pa jaha luteranski hudič, gotovo se v sanjah križaj pred tem peklenščakom — se križaj z roko, belo kakor cvetlice in sneg — kak črn fant sem jaz; imaš li rajše črne, ali plavalase? Kakor sta Marija in Jezušček na vaših podobah?

Take misli so mu rojile po glavi, in iskrece se oči so mu vse očarane visele ob njenem oknu. Če bi zaklical: Stefana! In če bi potem njena nežna bela roka odgrnila zaveso in bi potem skozi okno pokukala njena zlatokodra-sta glavica in bi ga pozdravila... Saj je zaradi nje stal pod mrličji. Toda nel Kako naj budi malo ubožico, ako spava, ne, Henrik, ne bodi surov!

Ko je kroteč konja, da bi preveč ne udarjal s kopiti, jahal naprej, je prišla švertnerica skozi hišna vrata; eno dete je imela v naročju, drugo je vodila ob roki ter se je ozirala po vojaki. Henrik je ustavil konja ter je vprašal ženo, ki se mu je prestrašena, ponižno priklonila:

»Gostilničarka, kako gde vaši ljubi hčerki?«

Švertnerica odgovori: »Visoki gospod, hvala vam za vaše vprašanje, moji hčerki je veliko bolje.«

Ko je videla, da se mladi stotnik smehlja, kakor bi ga nekaj izredno veselilo, je postala bolj pogumna in je rekla: »Vso noč ni zatisnila oči, gospod, molila je za one reveže zunaj... ko pa je zvedela, da ste milostivi gospod, vzeli trupla z vislic, je moja ljuba hčerka rekla: Mamica! Sedaj grem pa spat, trudna sem. In sedaj zgoraj sladko spi, hvala vam, gospod.«

»Tako, me veseli,« je rekel in se je nanovo nasmehljal. In zavihralo mu je na klobuku srakino perje, in srebrni puntar na prsih se stresal, da se je ubogi ženi jelo bliščati, da si je z rokami pokrila oči. »Ko se bo odpočila, pa ne prejel — povejte vaši ljubi hčeri, da jo lepo pozdravljam.« Odjahal ter je prepevedal bobnarju bobnati in trobentaču trobiti, sam pa je s ceste krenil na zeleno trato, da bi ne zbudil srčkane spavačice. — Ni je zbudil, naprej spava na svoji preprosti pernici, kakor bela roža skrita v mahu, spava v svoji temni obleki in sanja o Admontu in trati ob potoku, kjer skačejo jeleni. V sanjah sliši glas, ki lepo zveni: »pozdravite mi ljubo hčerko!« Kdo je to, je-li ta gospod na cesti doli duhovni gospod... toda ne... ne — ne... drug glas je bil... in dalje sanja o jelenih na zeleni trati.

Za naše gospodinje.

Vkuhanje sadja z benzoovo-kislim natronom. Namesto salicila in žvepla, ki sta se rabila sicer za vkuhanje sadja, z namenom, da se prihrani sladkor, so pri-

poročali v vojnem letu benzoovo-kisli natron. Ta način pride v poštev samo v slučajih, kjer ni sladkorja in ne posod za prekuhanje. Sadje preberi in izperj, pristavi brez vode, pokrij lonec in stresaj ga, dokler ne da sad od sebe sok in ne začne vreti. Nato odkrij lonec in kuhaj pol ure ali celo uro, kakor pač nanese kakovost sadja. Ko je mezgasto odstavil, vmešaj na vsako kilo mezge gram natrona, raztopljenega na žlici vode in naloži vroči v posode, katere si segrela poprej. Ako naj bo sad za namaz, ga moraš zmečkati popolnoma še predno ga staviš v steklenke, sad za kompot naj le ostane kolikor mogoče cel. Za sitne želodce je pač treba pretlačiti zrnat sad, kakor kopišenca in grozdčičje, drugače pa ne škodj zrnje. Posode zaveži ko so se ohladile. Da se drži tak sad je potrebno, da stoji na suhem in hladnem, omara, ki stoji v veži je prav primerna, v kleti ni dobro. Ako ni primernega prostora, je pač potreba, da prekuhaš mezge, Sadni soki se drže tudi če niso oslajeni, če jih naliješ vrele v steklenice, okisaš z natronom in zamašiš hitro. Razbir, kar misliš kuhati, lepši sad devaj posebej, kar ni celega operi in skuhaj, (vode deni za četrtino) in pretlači. V nizko posodo, velike kolačnice in peče so najboljše za to, zložj cele paradiznike, vlij nanje razkuho, tako, da jih pokrije in kuhaj polagoma deset minut. (Paradizniki morajo ostati celi.) Nato jemlji cele paradiznike prav previdno z leseno žlico vun in devaj v prežveplane posode, nanje nalij razkuhe, ki jih mora pokrivati, ako je ni dovolj zavri še slane vode in dolij vrele. Drugi dan zaveži s papirjem namočenim v špirtu, potrosi ta papir z Öllerjevo Einmachhilfe in naveži vrh tega še pergament.

Mlinska sita (pajtlje)

za moko vseh vrst se dobe v trgovini
A. ČADEŽ, Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 35
nasproti Tiš'erjeve gostilne.

Varuhinja

k otrokom, zanesljiva, izvežbana se sprejme proti dobri hrani in visoki plači takoj. Ponudbe naslovit na F. CUDEN Sín, Ljubljana — nasproti glavne pošte.

Prostovoljna dražba

V sredo, 10. sept. t. l. se bo vršila ob desetih dopoldne v Jurkovi hiši v Moravčah št. 19 javna dražba, kjer pride naprodaj

en travnik

(vlož. št. 35, parc. 919), ki meri 59 arov 60 m² = 103 oralov), in

en gozd

(vlož. št. 375, parc. 265), ki obsega 76 arov 25 m² = 132 oralov.

Polovica kupnine se bo morala plačati takoj po dražbi, druga polovica v enem mesecu po dražbi.

V Moravčah, 4. sept. 1919.

Trgovina Marija Rogelj,

— Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 38, —
priporoča svojo bogato zalogo

manufakturnega blaga

cefirja, modre tkanine, čajga, volnenega blaga, dalje robcev, barhenta, nogavic, svile, sukanca in drobnarije.

Izjava.

Izjavljam, da o Franciški Jesenovec, posestnikovi hčeri v Dolenji vasi pri Polh. Gradcu nič slabega ne vem in se zahvaljujem, da mi je odpustila in od tožbe na Vrhaiki odstopila. Babna gora pri Polhovem Gradcu, 26. 8. 1919.

Leopold Ambrožič,
posestnika sin.

NAZNANILO. - P. n. občinstvu nudim volneno blago za moške in ženske obleke, hlače vino stare vrste, cefir, oksford, belo platno, sifon, modro kontenino za predpasnike in krila, cvilnih za postelje, platno za rjuhe, moške srajce, bele z odprtimi ovratniki in navadne, bluze, robce za na glavo in za žep, nogavice in sukanec. Dobi se lepa črna in temno-modra svila za obleke. - Vzorci se ne razpošiljajo. Prodaja se po jako zmernih cenah. Priporoča se:

Ivanka PRAPROTIK
Ljubljana, Sv. Petra cesta 29.

Priporočamo edino tovarniško zalogo

šivalnih strojev

za rodbino in obrt ter njih posameznih delov. Istotam se dobijo potrebščine za šivilje, krojače in čevljarje ter galanterijsko in manufakturno blago. Blago za obleke. 3896

Jos. Pelelinc, Ljubljana, Sv. Petra nasip 7,
za vodo desno.

Bukov, hrastov, smrekov les

posekan v gozdih, postavljen v tovarno ali tudi cele gozdne parcele v kamniškem okraju

kupuje

tovarna lesnih izdelkov in upognjenega pohištva **L. Bahovec nasl. Duplica p. Kamniku.** Vabijo se lastniki lesa zlasti v okolici tovarne, da stavijo svoje ponudbe. Les se strogo realno obračuni in takoj plača.

Sprejme se do **20** dobrih tesačev

za obrezovanje lesa proti dobri plači in preskrbi z živčjem. Ponudbe na tvrdko: **MIHAEL OMAHEN, VIŠNJAGORA.**

BARVA

za obleko je zopet došla. črna, modra, siva, rujava, zelena, rdeča in lila v zavrtkih po 80 vln. Razpošilja se po pošti, in se vsakemu naročilu pridene slov. navodilo. — Karl Leibner, Celje.

Spalne in jedilne sobe

kuhinske oprave, postelje, spodnje in vrhne modroce, umivalnike, vsakovrstne omare, mize in stole iz trdega in mehkega lesa, priporočata **Brata Sever**, zaloga pohištva in tapetniška delavnica, Ljubljana, Kol.zej. Vabimo na ogled!

Use poljske pridelke

kakor suhe gobe, laneno seme, jabolka, fižol itd. kupuje po najvišji ceni

trgovina pri „Skofu“ v Liji.

Primešaj „Mastin“ krmi.

Zato se uporabljajo nadomestna sredstva za krmlila. Da to krmo živina, perutnina dobro prebavi in popolnoma izkoristi, naj se primeša 2 krat na teden krmi. ena pest polna „Mastin“ to je dr. pl. Trnkóczy-a redilni prašek. „Mastin“ Paket velja 3 K, 5 paketov K 17:50 poštine prosto. 5 paketov zadostuje za 3 mesece za enega vola, kravo ali prašiča, da se zre. Dobiva se pri vsakem trgovcu.

Glavna zaloga: **lekarna Trnkóczy**
zraven rotovža v Ljubljani.

Mastin je bil odlikovan z najvišjimi kolajnami na razstavah: na Dunaju, v Parizu, Londonu in Rimu.

Na tisoče kmetovalcev hvali in rabi „Mastin“.

Pravo žolto
domače milo za pranje
1 kg k 16⁰⁰,- 1 zabojček
okoli 3⁰⁰,- kg iranko k 66⁰⁰,-
pošilja po povzetju
zavod za eksport

M. JÜNKER, Zagreb št. 1, Petrinjska 3.
Z naročilom se prosi poslati tudi polovico zneska.

Toaletno milo
po dnevni cenah
Milo za britje k 3⁰⁰,- 1 kg
k 30⁰⁰,-. Krema za britje
porcelan. lonček k 6⁰⁰,-
1 ducat k 66⁰⁰,-

Agitirajte
za
„Domoljuba“

Kuverte s firmo,
pisma,
račune itd.

izvršuje natančno
po naročilu

Jugoslovanska
tiskarna
v Ljubljani.

Mlatilnice

za ročni in vrtilni pogon, vrtila (gepelni), čistilniki, trijeri, slamoreznice za pogon z roko in silo, sadne in vinske stiskalnice, sadni mlinski, brzoparilniki, stiskalnice za seno in drugi poljedelski stroji so vedno v vaški izbiri v zalogi.

Franc Hitti, Ljubljana, Martinova cesta šte. 2.

Edina zaloga poljedelskih strojev tovarne Umrath & Comp.

Vse vrste deželnih pridelkov kupuje trgovina s cemenom

SEVER & KOMP.,
Ljubljana, Wolfova ul. 12.

Prosimo ponudbe z navedbo množine in ceno. 4782

Miši - podgane
štenice - ščurki

in vsa golazen mora poginiti ako porablja moja najbolje preizkušena in splošno hvaljena sredstva kot: proti poljskim mišim K 6⁰⁰,- za podgane in miši K 6⁰⁰,- za ščurke K 6⁰⁰,- posebno močna tinktura za štenice K 6⁰⁰,- uničevalec moljev K 3⁰⁰,- prašek proti mrčesu K 3⁰⁰,- in 6⁰⁰,- mazilo proti ušem pri ljudeh K 3⁰⁰,- mazilo za uši pri živini K 3⁰⁰,- prašek za uši v obleki in perilu K 3⁰⁰,- tinktura proti mrčesu na sadju in na zelenjavi (uničevalec rastlin) K 3⁰⁰,- prašek proti mravljam K 3⁰⁰,- pošilja po povzetju zavodu za eksport

M. Jünker, Zagreb 1, Petrinjska ulica 3.

Cementna strešna opeka

najbolj trpežne vrste
se dobi pri tvrdki

Ivan Jelačin, Ljubljana
Emonska cesta 2. 4792

LJUDSKA POSOJILNICA

v Ljubljani, v lastnem domu Miklošičeva cesta št. 8

obrestuje hranilne vloge po čistih

3%

Ljudska posojilnica v Ljubljani je največja slovenska posojilnica in je imela koncem marca 1919 nad 40 milijonov kron vlog in nad 1 milijon enstotisoč kron rezervnih zakladov.

Ljudska posojilnica stoji pod neposrednim državnim nadzorstvom.